

Oponentský posudek

Bakalářská práce: „Česká křesťanská náboženská scéna v porevoluční době po roce 1989 (Vztahy mezi církvemi a jejich vývoj po revoluci)“

Autorka: Blanka Anna Tauerová

UK ETF, Katedra Religionistiky

Vedoucí práce: Prof. Pavel Hošek

Oponent: Matěj Hájek, Th.D.

Kolegyně Tauerová předložila k obhajobě bakalářskou práci s titulem „Česká křesťanská náboženská scéna v porevoluční době po roce 1989 (Vztahy mezi církvemi a jejich vývoj po revoluci)“. Práce byla odevzdána v řádném termínu a se všemi potřebnými náležitostmi. Jak už název naznačuje, má předložená bakalářská práce spíše popisný, mapující charakter a v tomto ohledu do jisté míry naplňuje svůj cíl. Nabízí se otázka, zda by badatelská ambice v religionistickém kontextu, ač na stupni bakalářského studia, neměla být přece jen vyšší. Po formální stránce je práce opatřena vyhovujícím seznamem pramenů knižního i elektronického charakteru. Kolegyně zahrнула do svého bádání důležité relevantní monografie historického i sociologického zaměření. Hlavní text je vhodně doplněn dvěma statistickými přílohami.

Z hlediska metody je práce vedena srozumitelně (historický kontext před totalitou, shrnutí legislativního rámce, výčet a charakteristika hlavních náboženských subjektů a výčet jejich samostatných aktivit, stejně jako shrnutí ekumenického působení). Je ovšem třeba zmínit, že z naznačené struktury kolegyně tu a tam vybočuje. Zásadním problémem v tomto ohledu je jistá rozsostřenost ohledně hlavního cíle bádání (sleduje se primárně post-totalitní náboženská scéna, vývoj religiozity v československé, respektive české společnosti, vztahy mezi církvemi, nebo samotné ekumenické aktivity a ekumenické hnutí jako takové?). Tato nejasnost vysvítá už ze samotného titulu práce, který svou vrstevnatostí vyznívá nejasně. Jasně formulovaná teze v podstatě zcela chybí, což lze ovšem připsat zmíněnému deskriptivnímu charakteru práce. Dalším metodickým nedostatkem je nevyjasněné užití klíčového slova církev. V nadpisech jednotlivých oddílů, stejně jako v hlavním textu, je slovo církev někdy užíváno jakožto souhrnné označení společenství všech praktikujících křesťanů s bezmála teologickým významem (1. Církev v totalitním režimu; 1.2 Církev a společnost v totalitním režimu, 2.3 Pohled společnosti na církev), zatímco jindy jde o označení konkrétních institučně zakotvených denominací (2.2 Změny v legislativě církví, 2.2.3. Definice a registrace církví...). Další nejasnost působí tematické řazení popisu aktivit, kterým se věnují církve v post-totalitním období. V oddíle 3.3 (Ekumenické iniciativy) jsou jako příklad zařazeny vzdělávací instituce a iniciativy jednotlivých denominací a také jejich svébytné sociální aktivity. Ty ovšem až na některé konkrétní instituce nejsou plodem ekumenické spolupráce. Práce dále žel trpí poměrně četnými jazykovými nedostatky. Kromě občasných gramatických chyb se objevují především potíže stylistického charakteru. Za všechny jmenujme kostrbaté formulace, které vedou místy k významové nejasnosti (Na str. 10 – „Nelze nezohlednit také rozpačitost nad událostmi ve společnosti související s nově nabitou svobodou po opadnutí prvotního nadšení.“, na str. 10 – „Zvolila jsem si toto téma z toho důvodu, že mne velice zajímá jak svojí rozmanitostí, tak také tím, jaký dopad má na celkový obraz české společnosti“, na str. 17 – „Za zmínku jako příkladu vztahů...“, na str. 18 – „Listopad roku 1989, částečně umocněn svatořečením Anežky České, které proběhlo dne 12. 11. 1989...“, na str. 22 – „Další změnou legislativy je výkon duchovenské služby ve věznicích.“, na str. 35 – „na půlnoční mši došlo k zásadnímu podnětu ke vzniku a založení nové církve, který byl posléze uskutečněn.“, atd.).

Po obsahové stránce předkládá hodnocená práce obstojný, leč snad až příliš stručný přehled základních historických souřadnic současného vývoje na křesťanské náboženské scéně a přináší stručný, leč užitečný přehled církevní praxe s důrazem na aktivity s ekumenickým a společenským přesahem. Závěry autorky jsou zjevně podloženy solidním studijním materiálem (ač v hlavním textu místy chybí důležité reference). Předložená práce může kolegyni jistě posloužit jako dobrý odrazový můstek k dalšímu studiu. Po zohlednění všech jmenovaných kladů i nedostatků navrhuji hodnocení C až D.

S úctou Matěj Hájek